

Sygn. akt IV Ca 266/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 czerwca 2013 r.

Sąd Okręgowy w Słupsku IV Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący SSO Jolanta Deniziuk (spr.)

Sędziowie SO: Wanda Dumanowska, Mariusz Struski

Protokolant: sekr. sądowy Agnieszka Sobocińska

po rozpoznaniu w dniu 7 czerwca 2013 r. w Słupsku

na rozprawie

sprawy z powództwa M. D. (1) i M. D. (2)

przeciwko K. K. (1)

o alimenty

na skutek apelacji pozwanej od wyroku Sądu Rejonowego
w Słupsku z dnia 16 listopada 2012r., sygn. akt III RC 890/11

oddala apelację

IV Ca 266/13

UZASADNIENIE

M. D. (1) i M. D. (2) wnieśli o zasądzenie na ich rzecz od pozwanej K. K. (1) tytułem alimentów kwoty po 400 zł miesięcznie, przy czym – na rzecz M. D. (1) poczynając od marca 2007r., a na rzecz M. D. (2) od grudnia 2008r. Domagali się też zasądzenia odpowiednio kwoty 9600 zł i 1200 zł tytułem niezaspokojonych potrzeb

Pozwana K. K. (1) w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa w całości.

Wyrokiem z dnia 16.11.2012r. Sąd Rejonowy zasądził od pozwanej K. K. (1) na rzecz powoda M. D. (1) alimenty po 150 zł miesięcznie za okres od 13.03.2009r. do dnia 1.07.2011r. oraz na rzecz M. D. (2) po 100 zł od 13.03.2009r. do dnia 31 maja 2010r. , wraz z ustawowymi odsetkami w razie zwłoki w płatności każdej raty, oddalił powództwo w pozostałej części. Nie obciążył pozwanej kosztami sądowymi zaś koszty zastępstwa procesowego zniósł wzajemnie . W części dotyczącej zasądzenia alimentów nadał rygor natychmiastowej wykonalności.

Uczynił to w oparciu o następujący stan faktyczny i rozważania prawne.

M. D. (1), ur. (...) w S., i M. D. (2), ur. (...) w S., pochodzą ze związku małżeńskiego K. K. (1) i J. D., rozwiązanego przez rozwód wyrokiem Sądu Okręgowego w Słupsku z dnia 18 stycznia 2001r. Od czasu rozstania się rodziców powodów do marca 2006r., M. D. (1) i M. D. (2) mieszkali z matką

Od marca 2006r. M. D. (1) i M. D. (2) mieszkali wraz z ojcem – J. D. w S.. M. D. (1) miał wówczas 17 lat i uczęszczał do liceum ogólnokształcącego, a M. D. (2) miał 15 lat i był uczniem gimnazjum. Po wyprowadzeniu się powodowie nie utrzymywali kontaktów z matką. K. K. (1) również nie utrzymywała z nimi kontaktów. Nie interesowała się ich sytuacją. Nie uczestniczyła w ich życiu, nie współpracowała z ojcem powodów w żadnych sprawach dotyczących ich wspólnych dzieci. Od czasu gdy powodowie zamieszkali z ojcem, J. D. ponosił koszty ich utrzymania.

Po ukończeniu liceum, powód M. D. (1) kontynuował naukę w systemie zaocznym w Wyższej Szkole (...) w W.. Z uwagi na trudną sytuację finansową, podejmował prace dorywcze. Po roku zdecydował się przenieść do W., ponieważ nauka w szkole w W. trwała krócej o rok i koszty związane ze szkołą były niższe. Kontynuował naukę w Wyższej Szkole (...) w W.. Zamieszkał u dziadków, skąd dojeżdżał na zajęcia. W czasie zjazdów wynajmował stancję w W., za co płacił 500 zł miesięcznie. Zjazdy odbywały się trzy razy w miesiącu i trwały od piątku do niedzieli. Koszt semestru w roku akademickim 2008/2009 wyniósł 2100 zł. Od grudnia 2009r. korzystał z rocznego urlopu dziekańskiego. Powód miał wyznaczony termin do złożenia karty egzaminacyjnej do końca maja 2012r., ale tego nie uczynił. Termin został przedłużony do końca września 2012r. Na dzień 04 czerwca 2012r. nie posiadał żadnych zaległości w opłacaniu czesnego. W dniu 29 października 2012r. został skreślony z listy studentów z uwagi na brak zaliczenia II, III, IV, V semestru oraz niedotrzymanie warunków umowy. W roku podatkowym 2009r. uzyskał z tytułu podejmowanych dorywczo prac dochód w kwocie 6.104,70 zł. Od czerwca lub lipca 2011r. M. D. (1) pracuje i od tego czasu sam się utrzymuje.

M. P. ukończeniu gimnazjum, kontynuował naukę w szkole zawodowej w S. w zawodzie blacharz. W 2009r. ukończył szkołę ze średnią 4,60. Odbywał praktyki, które były płatne. Otrzymywał 90 zł miesięcznie. Po ukończeniu szkoły zawodowej w 2009r., kontynuował naukę w Centrum (...) S.C. w S. w systemie zaocznym. Zajęcia odbywały się od piątku do niedzieli. Opłata za szkołę wynosiła 130 zł miesięcznie. Nadto, podjął i ukończył kursy organizowane przez (...) w zawodzie barmana oraz kurs komputerowy. Odbywał praktyki w restauracji (...) (...) w S.. Warunkiem uczestnictwa w tych kursach było posiadanie statusu osoby bezrobotnej. W okresie od czerwca 2010r. do października 2010r. M. D. (2) pracował w restauracji (...) (...) w charakterze pomocy kuchennej. W roku podatkowym 2009r. uzyskał dochód w kwocie 371,53 zł.

Ojciec powodów – J. D. ma 46 lat. Zawarł kolejny związek małżeński. Poza M. i M. na utrzymaniu ma syna B. D.. Mieszka wraz z żoną i synem w S., w domu o powierzchni 146 m². Posiada także mieszkanie o powierzchni 37,5m². W związku z budową domu zaciągnął kredyty: w Banku (...) w S. na kwotę 30 000 zł, w S. Banku na kwotę 20 000 zł oraz w Banku (...) na kwotę 15 000 zł. Zatrudniony jest w charakterze sekretarza (...) S.. Jego miesięczne wynagrodzenie zasadnicze wynosi 4.512,45 netto. Otrzymuje także dodatkowe wynagrodzenie roczne. Za rok 2010 otrzymał je w kwocie 6.589,77 brutto zł. W 2009r. jego dochód wyniósł 93.641,74 zł. W okresie od lipca 2011r. do grudnia 2011r. jego wynagrodzenie wraz z dodatkiem funkcyjnym, dodatkiem za wieloletnią pracę wynosiło średnio 6000 zł. W okresie od stycznia 2012r. do kwietnia 2012r. wynagrodzenie nie uległo zmianie. Jego żona zatrudniona jest w szkole na stanowisku nauczyciela za średnim wynagrodzeniem w 2011r. w wysokości 2600 zł netto. W 2008r. średnio otrzymywała 3.267,40 zł, uzyskała również dochód z tytułu najmu lokalu w kwocie 1800 zł.

Pozwana K. K. (1) ma obecnie 44 lata. Z zawodu jest organizatorem pomocy społecznej. Od 14 listopada 2001r. tworzy związek małżeński z D. K., z którego posiada dwóch synów: A. w wieku 13 lat i A. w wieku 5 lat. W dniu 5 kwietnia 2007r. przed notariuszem w S. zawarła z mężem umowę majątkową małżeńską wyłączając ustawową wspólność majątkową. A. uczęszczał do VI klasy szkoły podstawowej. Jest osobą niepełnosprawną z powodu wady wzroku i problemów dermatologicznych. Na jego rzecz pozwana otrzymuje zasiłek pielęgnacyjny w kwocie 153 zł miesięcznie oraz zasiłek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego w kwocie 80 zł. A. K. (1) – od września 2011r. – uczęszczał do przedszkola. Jest zdrowym dzieckiem. We wrześniu pozwana otrzymała jednorazowe dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego w wysokości po 100 zł na syna A. i A. K., a zasiłek rodzinny przyznano w kwotach po 106 zł na każdego małoletniego w okresie od dnia 1.11.2012r. do 31.10.2013r. Na utrzymaniu ma jeszcze syna B. na którego wyrokiem Sądu Rejonowego w Słupsku z dnia 29 marca 2010r. w sprawie III RC 272/09 zasądono od pozwanej alimenty w kwocie po 300 zł miesięcznie oraz kwotę 8 700 zł za okres od dnia 13 października

2006r. do dnia 12 marca 2009r. Zasądzono także od K. K. (1) na rzecz J. D. kwotę 8 200 zł tytułem zwrotu kosztów utrzymania M. D. (1) i M. D. (2)

K. K. (1) cierpi na schorzenia kręgosłupa i kolana. Rozpoznano u niej chorobę W.. Została zaliczona do stopnia niepełnosprawności – lekkiego z możliwością odpowiedniego zatrudnienia na otwartym rynku pracy. W listopadzie 2005r. pozwana miała wypadek samochodowy, na skutek którego doznała urazu kręgosłupa i nieprzerwanie przebywała na zwolnieniu lekarskim od marca 2006r. do sierpnia 2009r, tj. do końca zatrudnienia. Po ustaniu zatrudnienia nadal korzystała ze zwolnienia lekarskiego do kwietnia 2010r. W okresie od 01 września 1997r. do 31 sierpnia 2009r. pozwana była zatrudniona w Gminnym Ośrodku Pomocy (...)w S., początkowo na stanowisku kierownika, a następnie jako główny specjalista. Jej wynagrodzenie, przez ostatnie trzy lata, wynosiło około 1500 zł netto miesięcznie, przy czym w okresie od 01 października 2008r. do 31 marca 2009r. otrzymała 1836 zł netto miesięcznie. Pozwana trzykrotnie miała przyznane świadczenie rehabilitacyjne w okresach: od maja 2007., następnie od 01 października 2008r. do 31 marca 2009r. i od kwietnia 2009r. do maja lub czerwca 2009r. Średnio świadczenie rehabilitacyjne wynosiło 1240 zł netto miesięcznie. W okresie od września 2009r. do marca lub kwietnia 2010r. przebywała na zwolnieniu lekarskim, ale odmówiono jej wówczas przyznania świadczenia rehabilitacyjnego z uwagi na brak zatrudnienia. W okresie od kwietnia 2010r., tj. od czasu operacji kolana, do grudnia 2010r. – pozwana korzystała z rehabilitacji. Od maja 2010r. do listopada 2010r. pobierała zasiłek dla bezrobotnych w kwocie początkowo 717 zł, a od sierpnia 2010r. – 563 zł. Później nadal był zarejestrowana jako bezrobotna, ale bez prawa do zasiłku do 29 lutego 2012r. Pozwana poszukiwała zatrudnienia jako osoba niepełnosprawna. W okresie od 01 marca 2012r. do 31 lipca 2012r. K. K. (1) była zatrudniona w firmie męża na stanowisku specjalisty do spraw sprzedaży za wynagrodzeniem w kwocie 1500 zł brutto miesięcznie w miejsce pracownicy, która rozwiązała umowę z powodu złego stanu zdrowia. W dniu 10 kwietnia 2009r. pozwana sprzedała nieruchomości w S. za kwotę 130 000 zł, przy czym w świetle aktu notarialnego K. K. (1) darowała nabywcom działkę przynależną do nieruchomości. Środki uzyskane ze sprzedaży przeznaczyła na spłatę kredytu hipotecznego, a także na spłatę zaległości czynszowych i zadłużenia na kartach kredytowych. Pozostała jej kwota 50 000 zł. W lipcu 2009r. A. K. (2) – brat pozwanej i pozwana zawarli umowę darowizny, na mocy której A. K. (2) otrzymał od K. K. (1) 28 000 zł. Brat pozwanej zgłosił tę darowiznę do Urzędu Skarbowego. W tym samym czasie A. K. (2) i K. K. (1) zawarli drugą umowę darowizny, na mocy której brat pozwanej otrzymał 22 000 zł.

Mąż pozwanej zaliczony został do osób o lekkim stopniu niepełnosprawności D. K. Ma schorzenia neurologiczne, nerwicę, wadę wzroku i epilepsję. Stale zażywa leki, na które przeznaczają średnio 150 zł miesięcznie. Od 01 maja 2007r. D. K. prowadzi działalność gospodarczą: Agencję Usługowo – (...) w S.. W 2008r. uzyskał przychód w kwocie 102 428,61 zł, koszt uzyskania przychodu – 77 878,03 zł, a dochód wyniósł 24 550,58 zł. Do końca 2010r. działalność przynosiła dochody i stanowiła główne źródło utrzymania rodziny pozwanej, które po rozliczeniu na cztery osoby wynosiło 583 zł. Od 2011r. działalność przynosi straty. Do lipca 2010r. mąż pozwanej zatrudniał dwie osoby. D. K. ma zaległości w opłatach składek emerytalnych i zdrowotnych od listopada 2011r., które opiewają na kwotę 5000 – 6000 zł. Mąż pozwanej, za jej zgodą, zaciągnął dwa kredyty na zakup dwóch samochodów osobowych w trakcie prowadzenia działalności gospodarczej. Kredyty zostały zaciągnięte w 2007r. i 2009r. Każdy na kwotę 100 000 zł. Są to samochody marki K. (...), rok produkcji 2007, i R. (...), rok produkcji 2008 lub 2009, R. (...). Od listopada lub grudnia 2010r. kredyty te nie są spłacane. Umowy kredytowe zostały wypowiedziane. Jedna rata kredytu w 2009r. wynosiła 2000 zł.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał, że wystąpiły przesłanki do uwzględnienia w części zgłoszonego żądania.

Sąd odwołał się do treści art. 133 § 1 k.r. i op. zgodnie z którym ,rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania.

Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy zdaniem Sądu wskazuje ,iż M. D. (1) do 01 lipca 2011r. nie był w stanie utrzymać się samodzielnie, a M. D. (2) – do 31 maja 2010r. W tym czasie powodowie pozostawali na wyłącznym

utrzymaniu ojca J. D.. Nadto, zebrany w sprawie materiał dowodowy nie wskazywał, aby zachodziła podstawa do oddalenia powództwa z powodu zasad współżycia społecznego.

Odnosząc się do czasookresu trwania obowiązku alimentacyjnego względem M. D. (1), Sąd pokreślił, że podejmował on naukę początkowo w W. a następnie kontynuował ją w W. . Należyte przygotowanie dziecka do przyszłej pracy zawodowej może także obejmować studia wyższe, jeżeli uzdolnienia dziecka, jego ambicje i wytrwałość okażą się wystarczające do tego, ażeby studia te nie tylko rozpocząć, ale i kontynuować i pomyślnie zakończyć. Zdaniem Sądu, M. D. (1) starał się zdobyć wykształcenie wyższe i to pomimo trudnej sytuacji materialnej. Nie ukończył ich jednak, bowiem nie zaliczył II, III, IV, V semestru. Niemniej jednak w okresie objętym żądaniem powód nie zaniedbywał nauki. Okoliczność, iż M. D. (1) korzystał z urlopu dziekańskiego od grudnia 2009r. nie może stanowić zaś podstawy do oddalenia w całości powództwa o alimenty, albowiem pozwana w ogóle nie partycypowała w kosztach utrzymania powoda od czasu jego wyprowadzenia się do ojca. Powództwo zostało złożone w dniu 13 marca 2009r., i w tym czasie nie brała ona udziału w zaspokojeniu części usprawiedliwionych potrzeb syna. Wprawdzie powód podejmował prace dorywcze, ale miało to miejsce w czasie kiedy ciężar utrzymania powoda spoczywał wyłącznie na jego ojcu. Uzyskany jednak dochód nie pozwalał mu na zaspokojenie w całości jego usprawiedliwionych potrzeb.

Odnosząc się do zgłoszonego przez powoda M. D. (2) żądanie to zdaniem Sądu od czerwca 2010r. jest na tyle przygotowany do dorosłego życia, aby podjąć pracę pozwalającą na samodzielne utrzymanie. Tym samym powództwo należało uwzględnić za okres od dnia złożenia pozwu do 31 maja 2010r.

Ustalając zaś wysokość alimentów Sąd kierował się dyspozycją art. 135§1 k.r. i op. Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy pozwolił Sądowi Rejonowemu na konstatację, iż możliwości zarobkowe pozwanej K. K. (1) pozwalają na zasądzenie od niej za okres od 13 marca 2009r. do 01 lipca 2011r. na rzecz M. D. (1) tytułem alimentów kwoty po 150 zł miesięcznie oraz za okres od 13 marca 2009r. do 31 maja 2010r. na rzecz M. D. (2) tytułem alimentów kwoty po 100 zł miesięcznie. Przy czym Sąd dokonał bardzo szczegółowej analizy sytuacji majątkowej, dochodowej pozwanej i jej męża. Oceniał także racjonalności podejmowanych przez nią działań związanych zarówno z zatrudnieniem jak i decyzjami dotyczącymi majątku. Zwłaszcza ocenił wyzbycie się przez nią nieruchomości i zwanie umów darowizny uzyskanych ze sprzedaży środków pieniężnych. Nadto Sąd, poprzez pryzmat art. 136 k.r. i op. ocenił decyzję pozwanej o zwolnieniu się w trybie natychmiastowym z pracy w Gminnym Ośrodku Pomocy (...) w S..

Zdaniem Sądu nie wystąpiły także przesłanki do oddalenia żądania na podstawie art. 5 kc. Pozwana podkreślała w toku procesu niewłaściwe zachowanie powodów wobec niej. Wskazywała, iż synowie nie kontaktują się z nią, a gdy ją spotkają „to uwłaczają pozwaną, poniżają ją – zachowują się nagannie”. Jednak zgromadzony w sprawach IV Nsm 106/06, IV Npw 154/06, materiał wskazuje, zdaniem Sądu, że na zachowanie powodów znaczny wpływ miała postawa samej pozwanej.

Dalej idące żądanie powodów Sąd uznał już za niezasadne. Uwzględniona została sytuacja rodzinna i majątkowa pozwanej. Wyższa kwota, niż zasądzona w wyroku, byłaby już nadmiernym dla niej obciążeniem.

Odnosząc się do żądania opartego na treści przepisu art. 137 § 2 k.r. i op. Sąd uwzględnił rozstrzygnięcie jakie zapadło w sprawie III RC 272/09 toczącej się z powództwa wówczas małoletniego B. D. przeciwko K. K. (1) o alimenty oraz z powództwa J. D. przeciwko K. K. (1) o zwrot kosztów utrzymania, w której prawomocnym wyrokiem zasądzono od K. K. (1) na rzecz J. D. kwotę 8200 zł tytułem zwrotu kosztów utrzymania M. D. (1) i M. D. (2), roszczenie obejmowało okres od kwietnia 2006r. do listopada 2008r. – co do M. D. (2), i od kwietnia 2006r. do lutego 2007r. – co do M. D. (1). W przedmiotowej sprawie natomiast, roszczenie obejmuje okres od 01 marca 2007r. do 13 marca 2009r. – co do M. D. (1), i od 01 grudnia 2008r. do 13 marca 2009r. – co do M. D. (2).

Wyrokowi w punkcie pierwszym i drugim nadany został rygor natychmiastowej wykonalności na podstawie art. 333 § 1 k.p.c., a uwzględniając sytuację pozwanej, na podstawie art. 102 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, nie obciążono jej kosztami sądowymi.

Apelacje od powyższego wyroku złożyła pozwana . Zarzucając zaskarżonemu orzeczeniu błędną wykładnię art.133§1 i § 3, 135§1 ,136 ,137§2 kr i op , nadto naruszenie art. 144¹kr i op i art. 5 kc poprzez ich niezastosowanie, naruszenie prawa procesowego tj. art. 217§1 , 227 i 232 kpc polegającej na pominięciu wyjaśnień i ustalenia istotnej dla sprawy okoliczności, czyli nieprzeprowadzeniu prawidłowego postępowania dowodowego i nierozważnemu w sposób bezstronny i wszechstronny zeznań świadka J. D. oraz pozwanej , a także wyprowadzenia z materiału dowodowego wniosków sprzecznych z tym materiałem i dokonanie ustaleń z naruszeniem zasad logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego. Wskazując na powyższe apelująca wniosła z zmianę zaskarżonego wyroku w zakresie w jakim uwzględnione zostało zadanie powodów poprzez ich oddalenie bądź uchylenie sprawy i przekazaniem jej do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu.

Sąd zważył co następuje

W pierwszej kolejności wskazać należy, że, bacząc na treść art. 382 kpc, sąd odwoławczy ma nie tylko uprawnienie, ale wręcz obowiązek rozważenia na nowo całego zebranego w sprawie materiału oraz dokonania własnej, samodzielnej i swobodnej jego oceny, w tym oceny zgromadzonych dowodów (vide: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17.04.1998r., II CKN 704/97, OSNC 1998 nr 12, poz. 214). Sąd II instancji nie ogranicza się zatem tylko do kontroli sądu I instancji, lecz bada ponownie całą sprawę, a rozważając wyniki postępowania przed sądem I instancji, władny jest ocenić je samoistnie. Postępowanie apelacyjne jest przedłużeniem procesu przeprowadzonego przez pierwszą instancję, co oznacza, że nie toczy się on na nowo.

Zebrany w sprawie materiał dowodowy pozwolił Sądowi rozpoznającemu apelację na konstatację, że dokonane przez Sąd Rejonowy rozstrzygnięcie, oparte na wnioskach wywiedzionych z przeprowadzonego bardzo szczegółowego postępowania, było prawidłowe. Sąd Okręgowy nie miał zatem podstaw do innej, niż Sąd Rejonowy, oceny okoliczności przywołanych przez strony w toku postępowania sądowego przed obiema instancjami.

Zarzuty apelacji sprowadzają się de facto do zakwestionowania przez skarżącą ustaleń Sądu zarówno co do przyjęcia, że w przedmiotowej sprawie wystąpiły przesłanki zasądzenia alimentów , a także co do wysokości ustalonych alimentów .

Jednym z podstawowych założeń prawa rodzinnego jest obowiązek wzajemnego wspierania się członków rodziny, skonkretyzowany w przepisach regulujących obowiązek alimentacyjny rodziców względem dziecka. Sam zaś obowiązek alimentacyjny polega na dostarczaniu środków utrzymania, a w razie potrzeby także wychowania. O jego zakresie decydują w każdym przypadku usprawiedliwione potrzeby uprawnionej oraz możliwości zarobkowe zobowiązanego. Zakres tych potrzeb, które winny być przez rodziców zaspakajane, wyznacza treść art. 96 k.r.o., według którego rodzice obowiązani są troszczyć się o fizyczny i duchowy rozwój dzieci i przygotowywać je należycie - odpowiednio do ich uzdolnień - do życia w społeczeństwie. Stosownie do tej dyrektywy, rodzice obowiązani są zapewnić dzieciom nie tylko środki na zakup żywności, czy odzieży, ale także na zaspokojenie ich potrzeb kulturalnych i wypoczynku. Zważyć nadto należy, że zgodnie z treścią art. 135 § 1 k.r.o., zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Z przepisu tego wypływa wniosek, iż wysokość rat alimentacyjnych jest wypadkową pomiędzy usprawiedliwionymi potrzebami uprawnionego z jednej strony, z drugiej zaś - majątkowymi i zarobkowymi możliwościami zobowiązanego do alimentacji.

Obowiązek alimentacyjny polega na tym , że rodzice zobowiązani są do dostarczania środków utrzymania wychowania, dopóki dziecko nie zdobędzie , stosownych do swoich uzdolnień i predyspozycji , kwalifikacji zawodowych, czyli do chwili usamodzielnienia się i to niezależnie od osiąganego wieku. Tym samym uzyskanie pełnoletności nie zmienia sytuacji prawnej dziecka jeżeli dziecko pobiera naukę w szkole lub na uczelni i czas na nią przeznaczony wykorzystuje rzeczywiście na zdobycie kwalifikacji zawodowych . W praktyce mogą wystąpić różne stany faktyczne wymagające oceny poprzez pryzmat istnienia obowiązku alimentacyjnego. I takiej też oceny doznał Sąd Rejonowy. Podkreślając w stosunku do powoda M. D. (1), że podjął starania , aby zdobyć kwalifikacje umożliwiające mu podjęcie w przyszłości pracy . Trudności finansowe, a także rodzinne , a wynika to zebranego w sprawach IV Nsm 106/06, IV Npw 154/06, miały , zdaniem Sądu, wpływ na poczynania powoda. Uzyskanie przez niego urlopu dziekańskiego

wymagało złożenia wcześniej umotywowanego wniosku o przyczynach uzasadniających udzielenie mu takiego urlopu. Okoliczność, iż ostatecznie, pomimo prób zdania przedmiotów, nie powiodły się zaliczenia, samo w sobie, jak zasadnie wskazuje to Sąd Rejonowy, nie stanowi podstawy do przyjęcia, że obowiązek alimentacyjny ustał w marcu 2009r. Sąd odniósł się przy tym szczegółowo do podnoszonych przez pozwaną zarzutów, które ponownie podniesione na etapie postępowania odwoławczego, należy zakwalifikować jako dowolną polemikę z prawidłowo ustalonym stanem faktycznym i wywiedzionymi wnioskami prawnymi.

Również niezasadne są zarzuty dotyczące uwzględnienia obowiązku alimentacyjnego względem M. D. (2). Sąd prawidłowo przyjął, że podejmowane w czasie kursów płatne praktyki, z uwagi na wysokość uzyskiwanych świadczeń, nie pozwalały na jego samodzielne utrzymanie.

Podzielić należy także stanowisko Sądu Rejonowego o braku podstaw do zastosowania w niniejszej sprawie art. 5kc. Sąd szczegółowo przedstawił motywy dla których nie uwzględnił podniesionego przez pozwaną zarzutu naruszenia przez powodów zasad współżycia społecznego, a Sąd II instancji bez zbędnego powtarzania przyjmuje te rozważania za własne.

Ustalając zaś wysokość alimentów, od dnia złożenia pozwu do dnia w którym obowiązek alimentacyjny ustał, Sąd Rejonowy kierował się dyspozycją art. 135§1 kro. Oprócz oceny sytuacji stron w okresie trwania obowiązku alimentacyjnego Sąd dodatkowo uwzględnił okoliczność, iż pozwana sama złożyła wypowiedzenie z pracy, a nadto wyzbyła się części majątku, a część uzyskanych środków przekazała nieodpłatnie bratu. Sąd, wbrew zarzutom apelującej dokonał kompleksowej oceny sytuacji stron, przyjmując, iż dalej idące żądanie nie zasługuje już na uwzględnienie.

Sąd nie obciążył pozwanej kosztami sądowymi, powołując jako podstawę prawną art. 102 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. Zniósł też wzajemnie koszty zastępstwa procesowego. Nie uzasadniając jednak swojej decyzji, zwłaszcza, że jak zasadnie wskazał to pełnomocnik pozwanej, jedynie w nieznacznym tylko stopniu uwzględnione zostało roszczenie powodów. Sąd Rejonowy uznał zastosowanie w stosunku do kosztów zastępstwa procesowego zasady określonej w art. 100 kpc. Strony ustanawiając pełnomocnika czy to występując na drogę sądową, czy też w celu podjęcia obrony swoich praw ponoszą z tego tytułu określone koszty i dlatego też jedynie wyjątkowo do ich rozliczenia ma zastosowanie przepis art. 100 kpc. Tym nie mniej w przedmiotowej sprawie wystąpiły przesłanki do nieobciążania powodów kosztami procesu w powołaniu się na art. 102 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. Trudna sytuacja majątkowa powodów, okoliczność, iż dopiero wchodzą w dorosłe życie, nie posiadają żadnego majątku, sam charakter żądania, przemawia za zastawianiem dobrodziejstw wynikających z cytowanego wyżej przepisu.

Mając powyższe na względzie, apelacje jako niezasadną należało, na podstawie art. 385 kp c oddalić